

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год. 6-й пополудни.
Реданція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперника. — Експедиція
місцева в Агенції Ландовского
в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
15 кр. від стрічки.

Перед сесією ради державної.

(+) Свого часу подали ми в «Руслані» архієрейське посланіє австрійського єпископату звернене до католицьких виборців перед виборами до ради державної. Єпископат промовив поважно, достойно, по католицьки. Многоважні слова єпископату — підписані п'ятьма кардиналами, чотирма архієпископами і двадцять п'ятьма єпископами — взивали австрійських виборців, щоби вибирали по католицьки. Посланіє єпископату зазначило велику вагу і необхідність релігії для щастя народів. Оно упоминало строго до мирних відносин поміж поодинокими народностями австрійської держави, домагало ся справедливости для убогого і багатого або інакше сказавши від багатих супротив убогих, як і від убогих супротив багатих. Єпископат рішучо домагав ся в посланію реформи шкільництва в католицькій дусі і остерігав перед погубною роботою соціальної демократії.

Якже мали говорити і що більше мали сказати єпископи до католиків всіх сторонниць австрійських? Католицькі часописи австрійські безсумнісно притакнули сему посланію і справді не треба було иньшої програми виборчої окрім сего посланія єпископату.

Вибори вже переведені; число послів, що вийшли в дусі посланія єпископату, збільшило ся в порівнянню з останньою радою державною (руські послі, окім може двох, також будуть стояти на становищі зазначенім австрійським єпископатом).

Однак від оповіщення посланія єпископату до его переведення в жите ще далека дорога, а се повинно бути цілюю католицьких сторонниць і проте хочемо

зробити кілька заміток з нагоди нової сесії ради державної.

Для переведення сего посланія потреба конечно ліпшої і ширшої організації всіх католицьких сторонниць, всіх католиків в краях австрійських і спільного змагання, щоби сконцентрувати поодинокі сторонництва католицькі для спільної праці для розв'язки певних задач. При тім виявить ся конечно потреба спільного поступованя в різних справах. Така організація католицьких сторонниць в деяких краях австрійських вже переведена, в иньших ще єї нема; от і у нас, поміж Русинами зроблений ледво почин до такої організації і викидає щиріх, свідомих, поважно думаючих і свободних від всякої партійної або особистої пристрасти людей, щоби повести роботу організаційну широким і прямим шляхом до високої цілі.

Передовсім конечно потреба — а се також задача католицьких сторонниць — прямо звернути бачність на важке економічне положення наших хліборобів, ремісників і т. д. і на основі посланія єпископату указати способи, як сему зарадити і запобігти.

Але навіть, обминаючи всяку політику, спитаймо ся, що зроблено для з'єдинення всіх католиків австрійських? Удармо ся в груди! Окрім деяких слабих проб і змагань майже нічого певнішого не зроблено в тім напрямі. От хоч би нагадати два останні католицькі віча в нашім краю, на котрих два-три дні з собою зустрінули ся репрезентанти обидвох народностей нашого краю; відтак розійшли ся і проявили ся знов геґемоністичні забаги, напасти, підозрівання і войованя збруєю зависти і ненависти, перестрілка затроєними стрілами, що веде до розладу і розстрою.

Пригляньмож ся тепер деяким католицьким сторонництвам в Австрії, щоби знати, чого они бажають, щоби й рускі послали собі здали справу, яке становище повинні зайняти супроти них в новій раді державній.

Передовсім маємо там католицьке сторонництво людове, на котрого чолі стоять Тиролець барон Діпавлі і Горішноавстрійсь Др. Ебенгох. Коли Діпавлі і Ебенгох з своїми приятелями виступили під конець попередньої сесії ради державної з клубу ґр. Гогенварта, щоби утворити католицьке сторонництво людове, проявили ся були великі надії до сего рішучо католицького сторонництва. Можна вже було сподівати ся католицького центру. Однак ті сподівання не справдили ся. Чим жеж се пояснити? Хто тепер бажає приєднувати і притягати до себе, мусить також яко католик бути рішучо свободолюбивим, католицьким наскрізь, у всім і всюди, католицьким і вірним династії габсбурській.

Але при сій вірности треба конечно змагати до свободи, рівноправности, до подвигнення народу до его людського і горорожанського достоїнства, до строгого пошанованя его прав. Без того дармо ми силували ся для нашої святаї справи зробити успішну пропаґанду. Католицьке сторонництво людове заявило було в своїй передвиборчій відозві «до католицьких мужів Австрії» і те саме висловило зараз по своїм заснованню, що хоче добивати ся «справдепної політичної свободи». Однак те сторонництво не зуміло ще довести до того, щоби сим словам повірено; мимохіть насуває ся гадка, чи слівце «справдепної» перед словом «свободи» не має означати надто тісного обмеження, а деякі члени сего сторонництва виявили при різних голосо-

3)

Ходім за ним!

Генрика Сінкевича.

(Дальше.)

III.

Одного вечера, коли по голосних розправах про вандрівку душ, остали самі на тарасі, з якої був вид на море, Цінна взявши руку Тимона признав ся отверто, що було найбільшою мукою его житя, і для яких причин намагав ся наблизити до учених і філософів з Серапеум!

Тільки бодай зискав я — сказав вкінці, щом пізнав тебе Тимоне, і тепер знаю, що коли ти не розв'яжеш загадки мого житя, ніхто инший не зможе сего вчинити.

Тимон глядів якийсь час на гладкі течії морські, в яких відбивав ся місяць, а відтак сказав:

Чи бачив ти Цінно отті етада птахів, що ту прилітають в зимі з темряв півночі? Чи знаєш, чого они шукають в Єгипті?

Знаю, світла і тепла.

Душі людські також шукають тепла, що є любовію і світла, що означає правду. Але птахи знають, куда летіти по своє добро, а душі літають по бездорожжях, манівцях, смутку і непокою.

Чому, благородний Тимоне не можуть найти дорори?

Давнійше спочинок був в богах, нині віра

в богів випалилась мов олива в лямпі. Відтак думали, що філософія буде для душ сонцем правди — нині, як сам знаєш найкраще, на єї руїнах в Римі, і в Академії в Атонах і ту, сидять скептики, яким здавало ся, що вносять спокій, а принесли непокій. Бо виречи ся світла і тепла, се є лишити душі в темноті, що є непокоюм.

Отже, витягнувши руки перед себе шукаємо на потемки виходу...

Чи-ж і ти не найшов его?

Шукав, і не дайшов. Ти шукав его в розкоші, я в мисли, — і обох їх однакова мрака оповила, знай отже, що ти не сам оден мучиш ся, і що в тобі мучить ся душа світа. Таж ти від давна вже не віриш в богів?

В Римі віддають їм ще прилюдно честь і спроваджують навіть нових з Азії і Єгипту, але віра в них щиро лише торговці ярин, що рано приїздить з села до міста.

— І ти лише є спокійні.

— Рівно як ті, що бють поклони котам і цебули.

— Рівно як ті, що як ситі зьвірята не бажають нічого більше, лише сну по їді.

— Однак чи в виду сего варто жити?

— Чи-ж знаємо, що нам принесе смерть?

— Отже яка різниця між тобою, а скептиками?

— Скептики годять ся на темноту, або удають, що ся годять, а я мучу ся в ній.

— І не бачиш рятунку?

Тимон замовк хвилю, відтак відповів поволи, мов би вагував ся:

— Чекаю на него.

— Звідки?

— Не знаю.

Відтак підпер голову рукою і мов би під впливом тишини, що лягла довкола, почав говорити тихим голосом:

— Дивна річ, часом здаєть ся мені, що колиб світ не містив в собі нічо більше понад се, що знаємо, і колиб ми не могли бути нічим більше понад се, чим єсьмо, то не було би в нас непокою. Так отже в недужі бачу надію здоровля. Віра в Олімп і філософія погибли, але здоровлем може бути якась нова правда, якої не знаю.

Несподівано, розмова ся принесла Цінні велику полекшу. Коли почув, що не лиш він сам слабій, але і світ цілий, дізнав такого чутства, мов би хтось зняв з него великанський тягар і розділив его на тисячу рамен.

IV.

Від сего часу приязнь, що лучила Цінну з старим Греком стала ще тіснійшою. Відвідували себе тепер часто і ділили ся думками, як хлібом в часі пірив. Цінна впрочім, мимо своїх досвідчень і утоми, яка іде за ужитком був надто молодий, щоби жити не мало ще ховати

визискування капіталу. Відозва справедливо домагаєся рівної і повної справедливості для всіх народностей в Австрії. Для сего сторонництва слова: «католицький» і «австрійський» тотожні, отже розходить ся о се лише, щоби дійванях своїх переконання несвободолюбиві. Однак мусимо признати, що відозва «католицького сторонництва людського» або зовсім тотожна з посланієм єпископату або его розширяє в католицькій напрямі. Она виразно висказує ся в справі шкільної не тільки народних, але й виділових, домагаєся справедливого переведення угоди з Угорщиною, рівномірного розкладу тягарів і податків, підмоги і помочи для пригнетеного і підупавшого селянства і міщанства. Сеї помочи вимагає також і для сільських і промислових робітників, християнської реформи соціальної, визволення від стно сї слова про свободу стали ділом, а не остали словом, а тоді належала б будучина сему сторонництву.

Релігія не є річю приватною.

(с.) Провідники соціалістів укривають свої задуми бажання і цілі перед ширшою публікою а навіть перед своїми прихильниками, тож більша частина людей, що признає ся до соціалістів, не довиджує дуже часто в соціалізмі его головної антихристиянської цілі і его стремлення до цілковитого перевороту суспільності, котра опирає своє існування на праві власності і на християнській родині. Більша частина людей уважає соціалістів переважно лиш за оборонців кривди і визиску слабших і бідніших та за добродіїв, що, хотять поліпшити долю цілої суспільності. Поминаємо всякі системи економічні і політичні соціал-демократів, а звернемо увагу лиш на одну головну їх цілю. Соціал-демократи голосять перед світом що «релігія то річ приватна», що «релігія їх не обходить». Се їх твердження наскрізь минає ся з правдою. Економічні і політичні відносини менше може обходити наших соціал-демократів і їх послідовників так званих радикалів від релігії. Релігія їх аж надто обходить. Они то є днес тими, що раді би викоренити і вирвати з серця робітників і мас людю всяку віру в Бога. Они вже то зробили в значній частині межі німецькими робітниками, передовсім лютерської віри і хотять так само і у нас зробити з нашим народом. Наші соціал-демократи прецінь не здобули ся до тепер на нічого оригінального а остали лиш нагими копіями німецьких соціалістів. А хоть они нераз з трибуни перед віруючим людом освідчують, що они є добрими християнами, католиками тай не ворогами церкви.

для него незаних припад, і таку як-раз принаду найшов в одинокій дочці Тимона Антеї. Слава єї не була меншою в Александрії від слави батька. Обожили єї достойні Римляни, що бували в домі Тимона, величали Греки, величали філософи з Серапеум і величали люд. Тимон не замикав єї в гінекеум, як замикали інших жінок, і намагав ся передати їй все, що сам знав. Коли вийшла з літ дитинячих, читав з нею грецькі книги, а навіть римські і єврейські, бо, даровита незвичайною памятию, а вихована в різномовній Александрії вивчила ся вправно сих язиків. Була она єму товаришкою в думках, часто брала участь в розправах, які ведено в часі сімпозіонів в домі Тимона, часто в лабіринті трудних загадок уміла, мов Аріадна не заблудити сама і других за собою вивести. Батько мав для неї подив і честь. Окружав єї крім сего німб тайни і майже святости, бо мала віщунські сны, в яких бачила річі невидимі для очей смертних. Старий мудрець любив єї, мов власну душу, і для того бояв ся єї стратити, бо часто говорила, що в снах являють ся їй якісь істоти, для неї ворожі, — і якесь дивне світло, о яким не знає, чи буде жерелом життя, чи смерті.

(Далі буде.)

кви, хоть в потребі дають навіть заяви на писемі, то роблять они се лиш з практичних względів, щоби не утратити впливу на віруючі маси людю.

Конгрес соціалістів в Галі 1890 року радив власне, щоби засаду: «релігія є річю приватною кожного» вже викреслити або змінити в сей спосіб: «Партия соціалістів німецьких (наші соціалісти се їх галузь) визнає релігію на наукових розслідах оперту. Відкидає отже всяку віру в догмати катехізму (значить віру християнську), оголошує борбу з всякою церквою, бо кожда церква оперта на догматах супротивляє ся освободженню робітників». Переважна частина конгресу оперла ся вправді тому, але лиш для того, що «точка програми нашої: релігія є річю приватною кожного, висповідчила нам вже великі прислуги» і служить дуже добре до покриття нашої властивої цілі, а є нею повалення всякої релігії. Той позір треба до часу задержати. Так і задержано. На тій то підставі голосять ще днес соціалісти, що «релігія то річ приватна».

Засада «релігія є річ приватна кожного» є цілковито недоречною. Релігія тож підстава чоловіка, родини і держави. Яка релігія, така суспільність, такі права і для того не є она приватною але публічною, всесуспільною.

Цісарі римські мордували християн передовсім і єдино для їх віри християнської, а не мордували знову Славян, Германів і т. п., хоть ті визнавали інших богів від Римлян. Держава Цезарів і світом володіючої Риму операла ся на многобожстві. Кожда проте релігія поганська, хотьби инья від римської, але визнаючи більше богів, не була римській державі небезпечною і для того римські цісарі не переслідували єї. За те релігія християн, що Господь є один, а тим єдиним правдивим Богом є Ісус Христос, бурила відразу многобожество — ту підставу римської держави, і для того християн уважано за ворогів держави, а їх релігію за зраду. Певно що Неронові не ходило о Христа. Він був недовірком і матеріалістом. Але він і прочі цісарі Риму розуміли, що як упаде віра в многобожество, то повалить ся і їх царизм. Так стало ся. З того можемо переконатися, що і погани уважали віру за річ публічну.

Часи революції французької представляють нам цілком непотішний образ життя суспільного, коли то проголошено: «нема Бога — Бог то розум чоловіка». Загальна адичілість, взаємне мордування се наслідки того сумного проголошення. Коли Наполеон I хотів привернути який такий лад в суспільності, то розпочав від привертання релігії, від отворення святих християнських, від конкордату і доперва тоді трохи відітхнула Франція.

Релігія не є затим річю приватною, але справою публічною. Наколи соціалісти мали би дійсно на оці лиш поправу інтересів політично-економічних, то не потребували би ся виперати релігії. А сли они так роблять, то видно, що соціалізм з натури своєї — як се они на конгресі в Галі заявили — є безвіроісповідний і в основі своїй заперечує Бога особового, безсмертну душу, всяку об'явлену віру і загробове життя, а чоловіка трактує так як кожде инше сотворіння. А хто руйнує основи на яких суспільність тільки віків росла, розвивала ся, вела народи до щораз більшої просвіти, свободи і братерства, сей не може ніяк казати, що він хоче добра і лучшої долі народам під względом політично-економічним.

Реформи в Туреччині.

Про Туреччину пише один патріот грецький до віденської «Reichswehr».

Завести реформи в Туреччині чи то через Турків самих чи через Европу — се діло неможливе, позаяк історія і досвід учать, що Турки неспосібні до ніяких переворотів в дусі поступу і цивілізації. Они лишили ся по нинішню днину такими, які прийшли до Европи, хоч вже тому минуло пять віків. Турок з роду фанатик, жорстокий і невіжа. Він уміє лиш топтати народи, над котрими простер своє пановання, сеати їх кров і жити з їх праці. Коли Турки не прогнали уярмлених собою народів з країв їх,

то стало ся се лиш для того, щоби на кошті тих народів жити. Мільони жителів християнських згинуло з рук Турків. Европа не має поняття о свіршостях турецьких. Инакше она мусіла би уняти ся за Грецією, що мала настільки смілости і гуманности, виступити в обороні томлених жителів Крети, що вже від сімдесяти літ борють ся о свою свободу. Таж недавно ще бачили ми жорстокість турецьку в тім, що з рук сих фанатиків упало жертвою 200.000 Вірмен в самій Вірменії а 6.000 в Царгороді під оком амбасадорів європейських.

Колиж переведення яких-небудь реформ посеред такого народу неможливе, то догма ненарушимости Туреччини противоричить сама собі. Бо чиж заслугує Туреччина на те, щоби Европа єї удержала в цілости, коли тая Туреччина в тім довершає свою місію, щоби лише спинити підвласні собі народи в їх культурних змаганнях? Таж Греки, Болгари, Румуні, Сербі і навіть Угри знають, як смакує ярмо турецьке.

Виходить з того така альтернатива: або держави європейські сунуть в блуді, думаючи, що їм удасть ся перевести які-небудь реформи, або они лиш удають, що їм о се розходить ся, а на ділі кожда з них має свої партикулярні інтереси. Але тоді не мають ті держави права говорити в імені якоїсь справедливости, можуть лише говорити о своїх егоїстичних цілях. Випрочим Туреччина винята зпід права, бо она стоїть поза цивілізацією Европи. Саміж держави давно вже зруйнували свою догму о ненарушимости Туреччини. Австрія забрала Босну і Герцеговину, Англія Єгипет і Кипр, Болгарія, Вехідну Румелію, Сербія і Румунія стали незалежними державами, Франція влізла до Тунізії а Італія до Еритреї. Чогож би лише Греції не вільно анексувати Крети, де магометани находять ся в великій меншості а Греки становлять ядро населення? Таж держави європейські прилучали до себе не одновірців і не земляків.

Але замітити хто, що держави ті не прилучали згаданих країв цілковито до себе, а лишли їх під верховною властю султана? Ми готові таку верховну власть султана узнати і над Кретою. Але держави збороняють нам се, що самі зробили, т. є. не позваляють нам держати на Креті наші війська і завести там наші суди. Деж тут справедливість? Дають Креті мов-то автономію, а лишают там війська турецькі аж поки не заведе ся лад! Яка іронія! А яку відвічальність бере через те на себе Европа? Остров має дальше мучитись в кровавій неволі. Бо завести лад на Креті через війська турецькі і окупційні європейські, се річ неможлива. Домашня війна у внутрі краю буде продовжати ся. Лише війська грецькі годні удержати супокій і покінчити з анархією, бо Турки кретенські проти Греції не в силі підняти ворохобні, а навіть радо повитають окупацію острова через Греків.

Европа знає все то докладно. Але она не хоче допустити до окупації Крети через Грецію з тої причини, бо сама має апетит на Крету. І лише для того поставлено аксіом о ненарушимости Туреччини. Говоренє, що відтак би другі держави балканські старали ся забрати для себе Македонію, є простою маскою. Таж президент міністерства болгарського заявив виразно в Собранію, що Болгарія не має ніяких забагів. Болгарія заняла собі перед 10 літами Вехідну Румелію з мільоновим населенєм і вдоволяє ся тим. Тож не дивниця, що в Греції на вид такої роботи Европи повстало велике роз'ярєнє та що Греція рішила ся витривати до кінця в своїх постановах. Европа помагає тепер варварам азійським, народови, що є олицетворенєм несправедливости і тиранії. Се знаменує, що сама Европа звільна попадає в варваризм, коли противно Греція бере ся за ідею добра.

Вісті політичні.

Предметом нарад на раді міністрів австрійських, що відбула ся 24-го марта під проводом цісаря, були: річ тренова, справа угоди з Угорщиною, внутрішня урядова мова в Чехії і іменованє нових членів палати панів. Що до тексту тренової річи ходять дві поголоски. Після одної не буде мати ся річ ніякої закраски політичної. Після другої поголоски згадає цісар в річи треновій про потребу полагодження угоди

з Угорщиною, про потреби рішення чеського питання, про узнання рівноправності всіх народів австрійських, про розширене автономії країв коронних іменно для санації бюджетів краєвих і поправи господарства краєвого. Окрім того вискаже цісар желане, щоби рада державна заняла ся в більшій мірі долею хліборобів і ремісників і щоби успішно полагодила бажане тих верств. Дальше зверне цісар увагу послів на потребу реформи кодексу карного і такої реформи військового кодексу, при чім буде згадка і про положене політичне Європи. По раді міністрів конферував гр. Бадені і спільний міністер Каляй з гр. Голуховским, котрий знов конферував з послом турецьким.

І в Стамбулі ведуть ся безперестанні конференції міністрів турецьких з амбасадорами європейськими.

Про різню в Токаті доносять, що там вимордовано сотку Вірмен, а хати їх рабовано через вісім годни. В Царгороді вість та про нові заворушення в Вірменії викликала дуже прикре вражінє. Амбасадори віднесли ся сейчас до міністра заграничних справ і домагають ся строгих мір проти винувників.

«Standard» льондонський подає вість, що адмірала ескадри проголосили, що будуть острілювати кожний корабель, що появить ся на водах кретенських.

Чехи домагають ся, щоби другим президентом пали послоської був давнійший провідник їх клубу, др. Енгель. Вибір президії відбуде ся однак аж в четвер слідуєчого тижня по верифікації незапротестованих виборів посольських.

Новинки.

— Вечерниц в Києві в пам'ять XXXVI роковин смерті Тараса. Товариство артистично-літературне в Києві урядило дня 21. с. м. вечерниц в честь Тараса. Народу було дуже багато. З артистів української сцени, котрі на тих вечерницях явили ся в великій числі, витала зібрана публіка з великим одушевленням н. Саксаганьського.

— Обід в честь Тараса, Куліша і Костомарова в Петербурзі. Українці проживаючі в Петербурзі обходили пам'ять Тараса панахидою в церкві, як ми вже о тім згадували, а дня 17. с. м. урядили они обід в пам'ять Тараса, Куліша і Костомарова. На обіді тім прибирало ся много місцевої української інтелігенції і представителів літератури, науки і штуки. З бесід виголошених за обідом заслуговують на увагу слова В. В. Лесевича, Українця з Полтавщини. Бесідник сей говорив про значінє народного языка. По дім промовляв Цезар Білиловський і в бесіді своїй подав короткий історичний огляд української літератури і познакомив гостей з сучасними представителями руско-українського руху в Росії і за границею. В часі того обіду піднесено гадку утворити в Петербурзі науково-літературне товариство імені Шевченка. Гадка ся всіх одушевила і зараз зложив ся кружок, що приняв на себе обовязок уложити статуту і внести їх до потвердження дотичним властям.

— Справедлива жалоба Русинів Тернопільських. Русини, що посилають свої діти до вірцевих шкіл з руским языком викладовим в Тернополі жалують ся, що опорозжене місце при тій школі обіцяно чоловікові, що не має ані кваліфікації ані навіть добре руским языком не володіє. Тим щасливим чи радше нещасливим учителем мав бути Суский. Здає ся, що жалі рускої публіки мають слухну підставу, бо як раз оголошено конкурс на ту посаду так, що убігаючий ся потребує мати лиш кваліфікацію з языка польського. Сподіємо ся, що Рада школьна краєва не допустить до тей аномалії.

Оповіщенє руского краєвого комітету. Руский комітет виборчий подає до відости інтересованих, що всі, котрі потребують правної опіки по причині сегорічних виборів, знайдуть потрібну правну пораду і поміч у тих правників, Русинів, котрих імена той комітет оголосив одним з попередних своїм оповіщенем. Крім сего визнає комітет той руску публіку, щоби не вдовольяла ся поданем надужити до публічної відомости через часописи, але щоби внесла жалоби до прокураторий державних і протести до Ради державної.

— Вибори в Скалаті. Про вибори в Скалаті з IV. курії подає «Діло» межі иньшими такі інтересні печальні вісті: Жандарми розганяли людей хочби йно їх трох зійшло ся до купи. Виборці ночували під голим небом серед зимна і болота, бо жиди боячи ся жандармських візит не приймали виборців до хати на нічліг. Міщанина що змилював ся над виборцями і пустив їх до хати, жандарми під проводом заступника

бурмістра арештували. Чотирох спокійно в хаті сидячих виборців арештовано також. Комісію вибрано без селян. При вході до староства жандарм ударив в лице старенького виборця Павла Білика. Комісія переглядала картки голосованя. По голосованню вигнано виборців з будинку староства на подвірє і обведено їх кордоном військовим. Коли виборці почули що гр. Пінинський дістав 80 голосів а Шмігер 40, тоді 89 виборців уложили формулу присяги і записали, що они числом 89 голосували на Шмігера.

— Злодійська спілка. Від 6 місяців лучали ся в Тернополі часті крадежи з вломами, на котрих слід годі було поліції попасти. Помимо енергічного слідження злодії господарили в місті і аж 18. с. м. о 2-ій годині в ночі удало ся поліції прихопити Якова Штайнберга і Іцка Грінбавма в хвили, коли они відорвали від дверей склепу з різними знарядями Лінднера і Бомзого при ул. Рускій скобель з колодкою. Слідство поліційне викрило, що ті злодії допустили ся в послідних 6 місяцях кільканайцятьох більших і меньших крадежій, з котрих найбільша була в школі Перля, де розбивши касу украли 206 зр. 90 кр. готівкою. Той самої ночі, коли їх зловлено, добували ся злодії до канцелярії ізраїльського збору, але їм не удало ся виважити дверей і они покинули свій намір, а забрали ся до виважування дверей в склепі Лінднера.

— Наука про людске тіло (соматологія) і про здоров'є (гігієна) має бути заведена в мужеских і женських семінаріях учительських після розпорядження міністра просвіти, яке видав для всіх краєвих властей шкільних. Того предмету має учити доцент-лікар та звертати увагу передовсім на більше плеканє тілесних вправ, як найліпший спосіб, щоби навчити дитину відваги, притомности і панованя над собою. Учитель науки здоров'я має вказувати з натиском на ті небезпеченства, які викликає безнастанне духове напруженє, та при тім не поминути і того, що для духового розвою потрібна також витривала духова праця. Наука здоров'я не повинна розніжнювати, але допомагати до різькості тіла і духа. Метода науки повинна так вести ся, щоби ученик пізнав лихі впливи на здоров'є, не понадаючи при тім в гіпнохондрию. Також треба вистерігати ся піддавати ученикам уривані відомости з медицини, або пояснювати їм хороби докладнійше, як потрібно для їх знаня. Наука має завжди показувати ся наглядно. Наука першої помочи має передовсім обнимати осторожності перед затроєнем рани, птучне диханє і тамованє жил при кровотоках, а при тім треба передовсім звертати увагу, чого ратуючий має не робити, не пробувати. На викладах в женських семінаріях має ся оминати все, що могло би вразити дівочу стидливість.

— Огні. В ночі з дня 17-го на 18-го с. м. погоріло в Гавловичах, ярославського повіта, 28 господарських будинків.

— Убийство. Стефан Белза, возний замешкалий в Кракові при улиці Чарновейській став ся вчера жертвою случайного убийства. Іменно завад єму смерть 5-літний жидівський хлопчик, син голяря, що жартом приложив єму до скрани револьвер. Револьвер набитий випалив, а Белза погіб на місці. Ратункове поготівлє сконстатувало смерть.

— Рибуловство у Пруті нормуз оповіщенє магистрату що до способу і місць ловлення, родів риби. Від 1. цвітня до 1-го липня рибуловство взагалі заборонене.

— 3 мести, що стратив службу при броварі Штайнера, закрив ся перед кількома днями парубок Йосиф Кокошка до відділу машин того бровара і перетяв кілька трансмісійних ремінів та забрав їх з собою. Детективови Безнерови удало ся вислідити злодія і приарештувати; він признав ся до вини і віддав крадені річі.

— Бурі навістили сими днями середню Європу. Як доносять з Відня, лютин ся там оногди в ночі вихор в роді цикльону, падав дощ з градом. Так само в Лінцу а панував в тім часі цикльон. З Берліна телеграфують, що бурі в Німеччині, особливо в околицях надренських, наробили багато шкоди. В Золінген грім убив одного чоловіка. В Ашафенбурзі в наслідок погасення світла на шляху залізничім, наїхали на себе два поїзди, при чім 4 особи тяжко ранені, а 6 легка.

— Для тих що носять окуляри, є дуже непринятно, коли їм при зміні температури пітніють скла. Тоді нема иньшої ради як лише знимати їх з носа і витирати. Отже щоби тому зарадити, подає А. Кірштайн в Берліні дуже простий і звичайний спосіб. Треба тільки скло потерти на сухо дрібною милом, а відтак витерти єго до чиста ірхою, полотном або сукном. Скло таке не пітніє, хоч-би на него і дунути на морозі.

— Кошти війни європейської обчислив один французкий економіст, приймаючи, що кожний воєк європейської армії коштував би в будучій війні 3 франки на добу. Додати до того видатки на набі, коні, сіно, запомаги для родин воєнків і т. д. — виходить, що кожда з шістьох великих держав видавала би денно 46 мільонів а всі держави разом 276 мільонів на добу. Дру-

горядні і малі держави європейські не вчислені в той рахунок, а разом з ним зріє би денний видаток на 320 мільонів франків. Колиб припустити, що війна потрєвала би тільки один місяць і тільки половина європейських держав взяла в ній уділ, то таки виїде величезний видаток на кошти війни — 10 мільярдів франків.

Торг збіжєвий.

Львів дня 26-го марта: Пшениця 7-60 до 7-70 зр.; жито 5-40 до 5-60; ячмінє броварний 5-80 до 6—; ячмінє папний 4-75 до 5—; овес 5-60 до 6—; ріпак 12— до 12-50; горох 5— до 8—; вика 4-50 до 4-75; насінє льняне — до —; сімє конопельне — до —; біб — до —; бобик 4-50 до 4-75; гречка — до —; конюшина червона галицька 25— до 40—; шведська 45— до 60—; біла 40— до 50—; тимотка — до —; ганиж — до —; кукуруза стара 5— до 5-25; нова 5— до 5-25; хміль — до —.

Цінник львівської палати торговельної і промислової.

Львів дня 24. марта 1897.

I. Акції за штуку.

Зеліз. г. Кар. Людв. по 200 зл. мк.	пла- тять зл. кр.	жада- ють зл. кр.
Зеліз. Львів-Черн.-Ясеп по 200 зл. валь. ербл.	216 —	219 —
Банку гіпот. гал. по 200 зл. в. а.	284 —	287 —
„ кред. гал. по 200 зл. в. ав.	390 —	400 —
„ кред. гал. по 200 зл. в. ав.	210 —	—
Гарбарні в Решові по 200 зл. в. ав.	190 —	202 —
Фабрики вагонів в Сяноку перед тим Лпінського по 500 кор. в. ав.	250 —	260 —

II. Листи заставні за 100 зл. в. ав.

Банку гіп. г. 5% в. ав. з 10% пр.	110 10	110 80
„ „ „ 4 1/2% „ льос в 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% „ в боль. по 200 К.	96 70	97 40
„ краєв. 4 1/2% в. ав. льос в 51 л.	100 50	101 20
„ „ 4% в. ав. льос в 57 л.	97 50	98 20
Тов. кред. гал. земс. 4% (перша емис.)	97 80	98 50
„ „ „ 4% льос в 41 1/2 літ	97 60	93 30
„ „ „ 4% „ в 56 літ	97 40	98 10

III. Обліги за 100 зл.

Гал. фонду пропнац. 4% в. ав.	97 70	98 40
Буков. „ 5% „ „	103 —	—
Комунальні Банку кр. 5% (2 ем.)	102 —	102 70
„ „ 4 1/2% (3 ем.)	100 —	100 70
Пожички краєв. 6% в. а. з року 1873	105 —	—
„ „ 4% „ „ 1891	—	—
„ „ 4% по 200 кор. з р. 1893	97 40	98 10
„ м. Львова 4% по 200 кор.	97 —	97 70

IV. Льоси.

Міста Кракова	25 —	27 —
„ Стаиславова	41 —	—

V. Монети:

Дукат цісарский	5 62	5 72
Наполеондор	9 50	9 60
Пів-імпериял	9 60	—
Рубель російський срібний	1 20	1 25
„ паперовий	126 30	127 30
100 марок німецьких	58 50	58 90

Поїзди залізниць

від 1 н. ст. мая 1896 після львівського часу.

Відходять зі Львова.

до Кракова	5-16	9-16	10-31	3-26 п	7-21	11-36 п
„ Підволочиск	6-36 п	—	10-06	2-47 п	—	11-21 п
„ (з Підзамча)	6-50 п	—	10-25	3-01 п	—	11-43
„ Черновець	6-46 п	—	10-01	3-21 п	—	10-51
„ Стрия	5-58	—	10-11	3-41 п	7-58	—
„ Рави рускої	—	—	9-51	—	7-41	—
„ Янова	—	—	10-21	3-36*	—	9-31
„	—	—	—	1-41**	—	—

Приходять до Львова

Зь Кракова	5-46 п	9-31	2-06 п	7-31	9-21	10-06
„ Підволочиск	—	8-41	3-10 п	5-46	—	10-41 п
„ (на Підзамче)	—	8-18	2-54 п	5-21	—	10-26 п
„ Черновець	—	8-04	2-37	6-49	—	10-31 п
„ Стрия	—	8-36	2-27	—	10-46	12-46
„ Рави Рускої	—	8-51	—	6-21	—	—
„ Янова	—	8-26	6-04	—	9-30	—

*) В неділі і свята не курсують.

**) Лише від 16 червня до 31 серпня тільки в неділі і свята.

Ті числа, в котрих підчеркнені минуть чорною лінійкою, означають пору нічну від 6-00 год. до 5-59 год. вранці.

Поспішні поїзди напечатані товстими буквами і означені буквою п., поїзди блискавичні, при котрих нема во-зів III. класу, буквою б.

Львівський час розрізняє ся від середньо-європейського (залізничного) о 36 минут, іменно коли після середньо-європейського часу єсть година 10, то після львівського єсть 10 год. 36 мин.

Книгарня

„Наукового Товариства імени Шевченка“

у Львові, ул. Академічна ч. 8.

продає слідуєчі книжки:

Корн. Устиянович. М. О. Раєвський і російський панславизм	—80 зр.
Залуквич. Кістяки Гольбайна ч. 2.	—15 „
„Зеркало“ з року 1890, 1891 і 1892 по	2-00 „
Бібліотека Батьківщини ч. II.	—20 „
Север. Задля святої землі	—50 „
Вас. Чайченко. Твори ч. I. 80 кр., ч. II. 60 кр., ч. III.	—80 „
„ Книга казок поезії часті II.	—60 „
„ Під хмарним небом, поезії ч. I.	1-00 „
„ Хома Макогін, убогий наймит	—15 „
„ Робінзон	—20 „
„ Олесь, Комар. Дума про княгиню, Грицько, Що страшнійше, по	—5 „
„ Книга байок	—50 „
К. Т. Подоланко. За громаду. Хроніка	—20 „
Записки товариства імени Шевченка ч. I.—IX. по	1-00 „
О. Кенан. Сибір ч. I. і II.	1-20 „
Г. Данилевський. Збігці в Новоросії	1-00 „
Тарас Шевченко. „Кобзар“ 2 томи 4-50 зр. без перес., з перес.	5-00 „
„ Кобзар III. том, проза	2-00 „
„ Кобзар для дітей	—20 „
„ Поезії ч. I. і II. по	—35 „
Мапа етнографічна України Руси	—20 „
Книга пісень Генрика Гейне, Лесі Українки	—80 „
Стависького	—80 „
Лесь Українка. На крилах пісень	—80 „
М. Лисенко. Коза дєреза, дитяча оперета	—80 „
„ Різдвяна ніч, опера	—80 „
Твори Трофима Знєківського ч. I. і II. по	1-00 „
Еміль Золя. Мрія, повість	1-00 „
Еркман Шатріан. Пані Тереса, повість	—80 „
Вол. Корольонко. Сліпий музикант, повість	—60 „
О. Я. Кониський. Оповідання	—30 „
„ Грішники	—20 „
„ Т. Шевченко, вік парубочий	—20 „
„ „ в академії	—20 „
„ „ до арешту	—20 „
Юрій Еберс. Номо сум, повість	1-20 „
„ Стефан Лаврентій	2-70 „
Евген. Гребінка. Чайковський, повість	—70 „
„ Байки	—10 „
Ганна Кері. Замок Делі, повість	2-50 „
Всеволод Гаршин. Малірі, оповіданє	—10 „
М. Родзевичівна. Девайтіс, повість	1-00 „
Павло Граб. Збірник поезій ч. I.	—20 „
„ З чужого поля	—20 „
„ З півночі	—20 „
Фр. Равіта. Гетьман Мазепа	1-20 „
Вальтер Скот. Рішард лєвине серце, повість	1-20 „
Уманець і Спілка. Словар російсько-український часті I. і II. по	2-50 „
Петро Люті. Рибак ісландський, повість	—60 „
Іван Беасторонний. Відношеня обрядові в всхідній Галичині	—30 „
І. А. Гончаров. Обломов, повість	1-80 „
М. Загірня. Жанна д' Арк, орлеанська дїва	—10 „
„ Про Оврама жидовина і Хведора християнина	—10 „
Юрій Онет. Великий лім, повість	2-00 „
Володимир Навроцький. Твори ч. I.	1-20 „
Вільгельма Гілері. Власними силами, повість	1-20 „
Ігнат Онішкевич. Руска бібліотека ч. III.	1-50 „
Федор Достовський. Вина і кара, повість	4-00 „
Др. Кость Левицький. Німецько-руський словар правничий	3-50 „
„ „Руска Правда“, пам'ятник староруский	—50 „
Юл. Стінде. Родина Бухгольців, повість	1-00 „
Кость Федьків. Квіточка	—20 „
„ Віночок	—20 „
Гордієнко. Картагенці і Римляни	—20 „
Забавки, менажерія, гостинець, звїринець, образки по	—10 „
Др. Л. Кельнер. Історія педагогії	—60 „
Др. Евг. Олєсницький. Право проїздиці	—50 „
Шевченко в 26 році життя, фотографія	—50 „
Г. Раймунд. Міщанське племя	1-20 „
Адам. Гроші а праця	3-20 „
Карль Дікенс. Новорічні давони	—60 „
„ Олівер Твіст	1-20 „
Мовр. Юкай. Новий дідич	1-50 „
Бальзак. Батько Горіо	2-00 „
Альф. Доде. Фромонт молодший і Ріслер старший	1-80 „
„ Набоб	2-70 „
Мих. Вербицький. Завіщанє Т. Шевченка, ноти	—50 „

Адміністрация

„РУСЛАНА“

глядає анонсера.

Зголошувати ся в Адміністрації (ул. Коперника ч. 9, II. поверх) між го-
диною 12-ою а 1-ою в полудне.

Дріжджі на сьвята

просимо завчасу замовляти і визначити день, коли ма-
ють бути вислані а zarazом виразно подати, чи мають
бути I-а чи II-а.

Рівночасно повідомляємо, що одержалисьмо

свьіже, випробоване і добре кильчаче ся

на сїнє

котре находить ся вже по всїх наших філіях.

З поважанєм

Народна Торговля.

5—?

Всїляні купони

вильосовані цінні папери

виплачує

без потручення провізії або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

Контора виміни і відділ
депозитовий перенесені до
льокалю партерового в бу-
динку банків.

(8—?)

АГЕНЦИЯ ЧАСОПИСИЙ

А. ЛЯНДОВСКОГО

у Львові, Пасаж Гавсмана (Гранд-Готель) 20—?

приймає передплату на всї часописи у вских
языках і доставляє їх до дому без всякої доплати.

ГАЛИЦЬКИЙ

КРЕДИТОВИЙ БАНК

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентовує їх по

4—?

4¹/₂% на рік.

Учитель

орган руского товариства
педагогичн. двотижнев-
ник педагогічно-науковий,
виходить від 1-го червня
1889 у Львові ул. Вірмень-
ска ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів
року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

убрань жіночих

у Львові, Ринок ч. 25.,

(I. поверх)

приймає всїлякі замовленя і виготовляє їх з гу-
стом і елеганцією після найсвьіжійших журналів.

17—?

Руска справа

в роках 1891—1894

НАПИСАВ Н. В.

Ціна 50 кр. в. а.

3 пересилкою 55 кр.

Дістати можна в книгарні Тов. ім. Шевченка, або в Ставропільській.